

Težave čebeljega ropa

Poletje je čas, ko večina čebelarjev zaključi z nabiranjem medu in se posveti zatiranju varoj. Poletna vročina povzroči drastičen upad virov hrane za čebele, zlasti v srednje visokih in nizkih legah, odstranitev medišč pa v panjih povzroči pomanjkanje zalog hrane. Predvsem najmočnejše in najštevilčnejše družine, tiste, ki so običajno dale največ pridelka, ostanejo po odstranitvi medišč z gnezdov z veliko zalege, medtem ko so zaloge medu lahko zelo skromne. Manj močne čebelje družine, tiste z manjšim pridelkom v mediščih, imajo lahko v satih gnezda večjo količino medu.

Vsi ti pojavi lahko povzročijo eno najnevarnejših situacij za panje v poletnem obdobju, in sicer dramatično težavo ropa. Do čebeljega ropa običajno pride med panji istega čebelnjaka, vendar ga beležimo tudi med panji različnih čebelnjakov. Rop je veliko bolj verjeten, če so čebelnjaki zelo blizu, torej medsebojno oddaljeni manj kot en kilometer, in med njimi ni nobenih naravnih ali umetnih pregrad, kot so gozdovi, stavbe ipd.

Sledi ropa

Čebelar med ropom ni vedno prisoten in ta pojav v mnogih primerih opazi šele po nekaj dneh. Čebelji rop je mogoče prepoznati ne le po tem, da čebelja družina ostane brez zalog hrane, temveč tudi po številnih mrtvih čebelah v panju in pred njim. Med ropom je lahko žrtev morije tudi matica. Jasen znak ropa so izropane celice brez medu. Celice so nasilno odprte in imajo zdrobljene robove. Na dnu panja, če je ta opremljen z mrežasto podnico in lovilnim pladnjem, so nekaj milimetrov veliki drobci celic in pokrovcev, skupaj z deli čebel, kot so noge, krila, glave ipd.

Preprečevanje čebeljega ropa – kaj lahko stori čebelar

Čebelar mora poskušati takšno vedenje čebel preprečiti tako, da ne dopusti, da bi se v tem letnem času izoblikovale močne družine z malo in šibkejše z več zalogami. Zato je pred odstranitvijo medišč in pred morebitnimi intenzivnimi posegi, ki jih nekatere biološke metode za zatiranje varoje zahtevajo, priporočljivo **preveriti stanje zalog** v gnezdih in se ne omejiti zgolj na preverjanje količine medu v mediščih. Običajno močne čebelje družine ropajo šibkejše. Čebele roparice sprva vstopajo v panj prizadetih čebeljih družin prikrito, a napad kaj kmalu postane vsesplošen. Rop se zelo hitro razširi po celotnem čebelnjaku, kar lahko sproži pravi boj vseh proti vsem. Takšnega vedenja ni lahko oziroma ga je skoraj nemogoče ustaviti, zato je edini način preprečevanje po eni in takojšnja prekinitev predvidenih del po drugi strani.

Da bi otežili čebelji rop in pomagali prizadetim družinam, lahko pred žrelo panjev položimo obilico **sveže trave** (kar je sicer poleti včasih težko zagotoviti). Drugi način je, da **zmanjšamo odprtine** panjev tako, da žrelo pomaknemo v zimsko lego. Ne gre podcenjevati dejstva, da so zelo številčni in gosto postavljeni čebelnjaki, kjer so panji razporejeni v več vrstah, bolj dovzetni za ropanje.

Za preprečevanje ropanja je najbolje **izvajati posege v panju pozno popoldne**, da lahko zvečer in ponoči morebitne napade čebeljega ropa zajezimo. Čebelar mora panje odpirati čim manj, zato mora delati hitro, a natančno in čisto.

Eden od možnih previdnostnih ukrepov je **preprečevanje razlivanja medu** v panjih in čebelnjaku. V primerih, ko obstaja sum, da bi lahko prišlo do ropa, je priporočljivo opustiti čiščenje iztočenih mediščnih satov v čebelnjaku, temveč jih zgolj namestiti na panje ali pa to delo prepustiti čebelam. Postavljanje satov v bližino čebelnjakov in ne na panje je zelo nevarno in lahko povzroči rope, ki kljub omejitvi le na medišča povzročijo veliko škodo na njihovih satovih. Še eden od ukrepov je **uravnoteženje zalog med čebeljimi družinami** z dodajanjem hrane po potrebi, kar pa je treba vedno opraviti zvečer in nikoli se ne sme dodajati medu. Eden od načinov dokrmeljevanja čebel, ki se zdi manj tvegan z vidika ropa, je krmljenje s **sladkornim sirupom**, vendar je priporočljivo, da se vsaj nekaj hrane doda vsem družinam in ne le tistim z največjimi potrebami. Še en dejavnik, ki lahko povzroči ali spodbuja čebelji rop, je stranski učinek nekaterih sredstev za zatiranje varoje. Med njimi največ težav povzročajo gobice na osnovi timola in drugih hlapnih snovi Apilife Var. Nevarnost ropa traja dolgo med poletjem in se lahko ob toplem vremenu ter dolgotrajnem pomanjkanju virov hrane za čebele nadaljuje vse do začetka jeseni. Zato tega nevarnega pojava ne smemo nikoli podcenjevati, saj lahko močno ogrozi rezultate uspešne čebelarske sezone ali še dodatno poslabša izid že tako slabe letine.

Slika 1 – Čebelnjak, na katerem se začneja vsesplošen rop. Foto Paolo Fontana

Slika 2 – Zelo številčni in gosto postavljeni čebelnjaki so bolj dovzetni za rop. Foto Paolo Fontana

